

WSPRiTS/ZP/7/2024
ZP.261.3.2024

Warszawa, dnia 16 stycznia 2024 r.

Dotyczy: postępowania w trybie podstawowym ogłoszonego w BZP nr 2024/BZP 00022916 z dnia 10.01.2024 r. na odbiór odpadów komunalnych z warszawskich oddziałów Zamawiającego [Nr postępowania: 3/ZP/2024].

WYJAŚNIENIA TREŚCI SWZ

Zgodnie z art. 284 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych, Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego „Meditrans” SPZOZ w Warszawie udziela wyjaśnień treści Specyfikacji Warunków Zamówienia:

Dotyczy zapisów SWZ:

1) **PYTANIE:** Zwracam się z prośbą o dokonanie zmiany zapisów SWZ poprzez wprowadzenie do nich informacji, że o udzielenie zamówienia dodatkowo mogą ubiegać się wyłącznie Wykonawcy, którzy nie podlegają wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp. Wykonawca zdaje sobie sprawę z tego, że podstawy do wykluczenia wykonawców z postępowania określone w art. 109 ust. 1 Pzp mają charakter fakultatywny, tj., że ich wprowadzenie do danego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego uzależnione jest od decyzji zamawiającego. Zamawiający, podejmując decyzję w tym przedmiocie, zobowiązany jest jednak zastosować podstawowe zasady prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym zasadę wynikającą z art. 17 pkt 1 i 2 Pzp. Zgodnie z tymi przepisami, zamawiający udziela zamówienia w sposób zapewniający (1) najlepszą jakość dostaw, usług, oraz robót budowlanych, uzasadnioną charakterem zamówienia, w ramach środków, które zamawiający może przeznaczyć na jego realizację, oraz (2) uzyskanie najlepszych efektów zamówienia, w tym efektów społecznych, środowiskowych oraz gospodarczych, o ile którykolwiek z tych efektów jest możliwy do uzyskania w danym zamówieniu, w stosunku do poniesionych nakładów. Przypomnieć należy, że w niniejszym przypadku przedmiotem zamówienia nie jest wyłącznie odbiór odpadów komunalnych ale również w domyśle ich transport i dalsze zagospodarowanie. Zamówienie to ma szczególny charakter. Nieprawidłowości w postępowaniu z odpadami komunalnymi odbieranymi z placówek Meditransu mogą spowodować poważne zagrożenia dla środowiska naturalnego oraz dla życia i zdrowia ludzi, nie wspominając o uciążliwościach dla mieszkańców gminy związanych np. z opóźnieniami w odbiorach odpadów. Właściwa realizacja niniejszego zamówienia ma więc ogromne znaczenie nie tylko dla społeczności lokalnej (gminnej), ale również dla realizacji wspólnych celów środowiskowych. W świetle powyższego, Zamawiający winien szczególną uwagę poświęcić zapewnieniu by niniejsze zamówienie było realizowane przez rzetelnego wykonawcę, który daje gwarancję należytego wykonania zamówienia. Obciążenie wykonawcy niewłaściwie realizującego zamówienie karami umownymi, czy nawet odstąpienie od zawartej z nim umowy, może bowiem okazać się niewystarczające. Skutki środowiskowe, czy szkody w środowisku zagrażające zdrowiu, a nawet życiu ludzi nie zawsze dają się łatwo usunąć, a sama zapłata odszkodowania może być w takich przypadkach niewystarczającą sankcją.

Oczywistym przy tym pozostaje, że lepszym rozwiązaniem jest zapobieganie naruszeniom w obszarze ochrony środowiska, niż usuwanie ich skutków. Charakter niniejszego zamówienia uzasadnia więc wprowadzenie w niniejszym postępowaniu dodatkowych podstaw do wykluczenia wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, tj. właśnie podstaw, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt Pzp. To właśnie te podstawy do wykluczenia wykonawcy z postępowania były przyjmowane przez ustawodawcę z myślą o takich postępowaniach, jak niniejsze. Na podstawie wskazanego przepisu zamawiający wyklucza bowiem z postępowania o udzielenie zamówienia wykonawcę, który naruszył obowiązki w dziedzinie ochrony środowiska, prawa socjalnego lub prawa pracy:

- a) będącego osobą fizyczną skazanego prawomocnie za przestępstwo przeciwko środowisku, o którym mowa w rozdziale XXII Kodeksu karnego lub za przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, o którym mowa w rozdziale XXVIII Kodeksu karnego, lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego,
- b) będącego osobą fizyczną prawomocnie ukaranego za wykroczenie przeciwko prawom pracownika lub wykroczenie przeciwko środowisku, jeżeli za jego popełnienie wymierzono karę aresztu, ograniczenia wolności lub karę grzywny,
- c) wobec którego wydano ostateczną decyzję administracyjną o naruszeniu obowiązków wynikających z prawa ochrony środowiska, prawa pracy lub przepisów o zabezpieczeniu społecznym, jeżeli wymierzono tą decyzją karę pieniężną.

Cytowany przepis daje podstawę do wykluczenia wykonawców, którzy naruszyli przepisy związane z ochroną środowiska w takim stopniu, zakresie i w takich okolicznościach, iż skutkowało to prawomocnym skazaniem za przestępstwo przeciwko środowisku, ukaraniem za wykroczenie przeciwko środowisku karą aresztu, ograniczenia wolności lub karą grzywny, czy nałożeniem administracyjnej kary pieniężnej. Z dyspozycji wskazanego przepisu wyłączone są sytuacje, w których wprawdzie dochodzi do naruszenia przepisów ochrony środowiska, ale właściwe organy decydują się na odstąpienie od ukarania wykonawcy, czy poprzestają na pouczeniu, a więc z założenia sytuacje błahe. Pamiętać także należy o dyspozycji art. 109 ust. 3 Pzp, zgodnie z którą zamawiający nie może wykluczyć wykonawcy na podstawie omawianych przepisów, jeżeli wykluczenie byłoby w sposób oczywisty nieproporcjonalne. Sankcją wykluczenia karani są więc w tym przypadku tylko ci wykonawcy, którzy naruszyli normy postępowania w sposób istotny i nie dają gwarancji należytego wykonania zamówienia. Wykonawcy tacy mogą przy tym skorzystać z instytucji self – cleaningu, a więc wykazać, że mimo naruszenia norm postępowania, poprzez zastosowanie działań naprawczych, zdolni do należytego wykonania zamówienia. Przewidzenie w danym postępowaniu możliwości wykluczenia wykonawcy na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 2 Pzp nie ma być więc narzędziem służącym ograniczeniu liczby wykonawców ubiegających się o dane zamówienie, lecz sposobem weryfikacji wykonawców pod kątem spełniania przez nich wymagań związanych z ochroną środowiska i eliminacji z postępowania tych spośród nich, którzy nie dają gwarancji należytego wykonania zamówienia w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska. Warto przy tym zaznaczyć, że na rynku lokalnym funkcjonują wykonawcy, na których nałożone zostały administracyjne kary pieniężne (decyzje ostateczne) za naruszenie przepisów związanych z ochroną środowiska sięgające kilkuset tysięcy złotych, przy czym są to kary nie za naruszenie wymagań formalnych (np. brak sprawozdań, błędy w ewidencji), lecz za działania niezgodnie z udzielonymi im zezwoleniami na przetwarzanie i zbieranie odpadów lub za przetwarzanie odpadów bez wymaganego zezwolenia. Ilość kar i ich wysokość sugeruje przy tym, że mamy do czynienia z poważnymi naruszeniami prawa. Podmioty takie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach, nie będą mogły uzyskać kolejnych zezwoleń na prowadzenie działalności polegającej na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów, co wskazuje na to, że sam ustawodawca uważa, iż takie podmioty nie dają gwarancji należytego wykonywania takiej działalności. Zamawiający, rezygnując z możliwości wykluczenia wykonawców na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 2 Pzp (czy choćby na podstawie art. 109 ust. 1 pkt 5 Pzp), pozbawia się możliwości oceny tych okoliczności, co może skutkować udzieleniem takiemu podmiotowi zamówienia (zamówienia, które obejmuje zagospodarowanie odpadów

komunalnych, a więc będzie wymagało zbierania i przetwarzania odpadów, zapewne również przez samego wykonawcę) mimo, iż wykonawca taki nie wykazał, że przyczyny naruszeń ustały, a on sam jest wykonawcą rzetelnym i dającym gwarancję należytego wykonania zamówienia. Taka postawa jest całkowicie niezrozumiała i zarazem sprzeczna z podstawowymi zasadami udzielenia zamówienia publicznego. Dążenie do zwiększenia konkurencyjności w postępowaniu, nie może usprawiedliwiać odstąpienia od weryfikacji rzetelności wykonawców w obszarze ochrony środowiska, zwłaszcza w sytuacji, gdy samo zamówienie jest udzielane w takim celu by ochrona środowiska była zapewniona w jak największym stopniu.

ODPOWIEDŹ: Zamawiający podtrzymuje zapisy SWZ i ogłoszenia o zamówieniu.

Wyjaśnienia i zmiany treści specyfikacji warunków zamówienia są wiążące dla wszystkich Wykonawców i należy je uwzględnić przy sporządzaniu oferty.